

Mátrixok, mutatók

Kormányos Andor

Komplex Rendszerek Fizikája Tanszék

2020 szeptember 28.

Adott egy $M \times N$ méretű mátrix, amit tárolni szeretnénk. Ehhez gyakran kényelmes vektorokat és mutatókat használni.

Adattípus definiálásához szükséges:

- két változó a méret tárolására: `cols`, `rows`
- egy $M \times N$ `double` tárolására elegendő memóriaterület
- a mátrixot tároló memória területre mutató `double *mat` pointer
- indexeljük a mátrix sorait az `i`, oszlopait a `j` változókkal

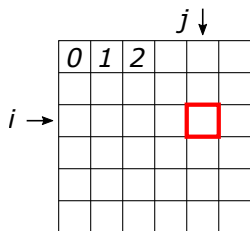
Mátrix tárolása vektorban

Adott egy $M \times N$ méretű mátrix, amit tárolni szeretnénk. Ehhez gyakran kényelmes vektorokat és mutatókat használni.

Adattípus definiálásához szükséges:

- két változó a méret tárolására: `cols`, `rows`
- egy $M \times N$ `double` tárolására elegendő memóriaterület
- a mátrixot tároló memória területre mutató `double *mat` pointer
- indexeljük a mátrix sorait az `i`, oszlopait a `j` változókkal

Mit kell `mat[...]` indexeléskor a zárójelek közé írni?

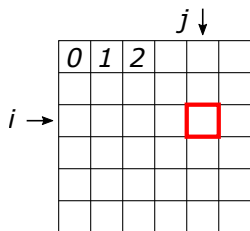
Mátrix tárolása vektorban

Adott egy $M \times N$ méretű mátrix, amit tárolni szeretnénk. Ehhez gyakran kényelmes vektorokat és mutatókat használni.

Adattípus definiálásához szükséges:

- két változó a méret tárolására: `cols`, `rows`
- egy $M \times N$ `double` tárolására elegendő memóriaterület
- a mátrixot tároló memória területre mutató `double *mat` pointer
- indexeljük a mátrix sorait az `i`, oszlopait a `j` változókkal

Mit kell `mat[...]` indexeléskor a zárójelek közé írni?

A mátrix soronkénti (row-major) tárolása esetén az i, j elem:

$$m[i * cols + j]$$

A vektorok kezelésére használt függvényekhez hasonlóan:

```
1 double *alloc_matrix(int cols, int rows) { //memoria foglaló függvény
2     double *matr = (double*)malloc(cols * rows * sizeof(double));
3     if (matr == 0) {
4         printf("Memory allocation error.\n");
5         exit(-1);
6     }
7     return matr;
8 }
9
10 void read_matrix(FILE* f, double *m, int cols, int rows) { //matrix elemeit beolvasó függvény
11     for (int i = 0; i < rows; i++) {
12         for (int j = 0; j < cols; j++) {
13             fscanf(f, "%lf", &m[i * cols + j]); //egyszeru beolvasas fscanf-fel
14         }
15     }
16 }
17
18 void write_matrix(FILE* f, double *m, int cols, int rows) { //matrix kiirasa
19     for (int i = 0; i < rows; i++) {
20         for (int j = 0; j < cols; j++) {
21             fprintf(f, "%f ", m[i * cols + j]);
22         }
23         fprintf(f, "\n");
24     }
25 }
```

Tekintsük a következő példa fájlt:

- a fájl elején fejléc, ahol a sorok '#'-sel kezdődnek
- az adatok egy oszlopban helyezkednek el
- a mátrix egy sorába tartozó számok egymás alatt vannak
- a különböző sorokhoz tartozó számokat tartalmazó adattömbök között egy üres sor van

Mátrix beolvasása szöveges fájlból soronként

Tekintsük a következő példa fájlt:

- a fájl elején fejléc, ahol a sorok '#'-sel kezdődnek
- az adatok egy oszlopban helyezkednek el
- a mátrix egy sorába tartozó számok egymás alatt vannak
- a különböző sorokhoz tartozó számokat tartalmazó adattömbök között egy üres sor van

```
1
2     if(finp == NULL) {
3         printf("Error opening input file");
4         return(-1);}
5
6
7     while (fgets(str,maxstrl,finp)!=NULL )
8     {
9         if (str[0]=='#')
10            {printf("%s",str);}
11         else if (strlen(str)>1)
12         {
13             if (vektindx>maxdim)
14             {
15                 printf("Max vector size reached\n");
16                 exit(-1);
17             }
18             else {
19                 matr[vektindx]=atof(str);
20                 vektindx++;
21             }
22         }
23     }
```

- bemeneti fájl neve parancssori argumentum
- **fgets**-sel olvasunk be sorokat, amíg a fájl végére nem érünk.
- `char str[maxstrl]` stringtömbbe kerül az beolvasott sor legfeljebb `maxstrl` karaktert olvasunk be soronként

Mátrix beolvasása szöveges fájlból soronként

Tekintsük a következő példa fájlt:

- a fájl elején fejléc, ahol a sorok '#'-sel kezdődnek
- az adatok egy oszlopban helyezkednek el
- a mátrix egy sorába tartozó számok egymás alatt vannak
- a különböző sorokhoz tartozó számokat tartalmazó adattömbök között egy üres sor van

```
1
2     if(finp == NULL) {
3         printf("Error opening input file");
4         return(-1);}
5
6
7     while (fgets(str,maxstrl,finp)!=NULL )
8     {
9         if (str[0]=='#')
10            {printf("%s",str);}
11            else if (strlen(str)>1)
12            {
13                if (vektindx>maxdim)
14                {
15                    printf("Max vector size reached\n");
16                    exit(-1);
17                }
18                else {
19                    matr[vektindx]=atof(str);
20                    vektindx++;
21                }
22            }
23    }
```

- bemeneti fájl neve parancssori argumentum
- **fgets**-sel olvasunk be sorokat, amíg a fájl végére nem érünk.
- `char str[maxstrl]` stringtömbbe kerül az beolvasott sor legfeljebb `maxstrl` karaktert olvasunk be soronként
- ha az első karakter '#' akkor azt a sort írja ki

Mátrix beolvasása szöveges fájlból soronként

Tekintsük a következő példa fájlt:

- a fájl elején fejléc, ahol a sorok '#'-sel kezdődnek
- az adatok egy oszlopban helyezkednek el
- a mátrix egy sorába tartozó számok egymás alatt vannak
- a különböző sorokhoz tartozó számokat tartalmazó adattömbök között egy üres sor van

```
1
2     if(finp == NULL) {
3         printf("Error opening input file");
4         return(-1);}
5
6
7     while (fgets(str,maxstr1,finp)!=NULL )
8     {
9         if (str[0]=='#')
10        {printf("%s",str);}
11        else if (strlen(str)>1)
12        {
13            if (vektindx>maxdim)
14            {
15                printf("Max vector size reached\n");
16                exit(-1);
17            }
18            else {
19                matr[vektindx]=atof(str);
20                vektindx++;
21            }
22        }
23    }
```

- bemeneti fájl neve parancssori argumentum
- **fgets**-sel olvasunk be sorokat, amíg a fájl végére nem érünk.
- `char str[maxstr1]` stringtömbbe kerül az beolvasott sor legfeljebb `maxstr1` karaktert olvasunk be soronként
- ha az első karakter '#' akkor azt a sort írja ki
- ha a sor nem üres és van még hely a lefoglalt adatvektorban, akkor alakítsa a stringet float számmá

Mátrix beolvasása szöveges fájlból soronként

A példaprogram:

```
1  #include <stdio.h>
2  #include <stdlib.h>
3  #include <string.h>
4
5
6  double *alloc_vec(int n){
7      double *v = (double *)malloc(n * sizeof(double));
8      if (v == 0) { printf(" Not enough memory\n");
9                  exit(-1);}
10     return v ;
11 }
12
13
14 int main(int argc, char *argv[])
15 {
16     int maxstrl=300;
17     int vektindx=0;
18     int maxdim=200;
19     char str[maxstrl];
20
21     double *matr=alloc_vec(maxdim);
22
23     FILE *finp = fopen(argv[1], "r");
24
25     if(finp == NULL) {
26         printf("Error opening input file");
27         return(-1);}
28
29     while (fgets(str,maxstrl,finp)!=NULL )
30     {
31         if (str[0]=='#')
32             {printf("%s", str);}
33         else if (strlen(str)>1)
34             {
35                 if (vektindx>maxdim)
36                 {
37                     printf("Max vector size reached\n");
38                     exit(-1);
39                 }
40                 else {
41                     matr[vektindx]=atof(str);
42                     vektindx++;
43                 }
44             }
45         free(matr);
46         fclose(finp);
47         return 0;
48     }
```

Mi történik, ha nem tudjuk előre, hogy mekkora lesz a beolvasott mátrix mérete ?

Ismeretlen nagyságú adatsor beolvasása vektorba

Mi történik, ha nem tudjuk előre, hogy mekkora lesz a beolvasott mátrix mérete ?

Dinamikusan foglalt memória terület nagysága a program futása során változtatható `realloc` függvénnyel

```
1
2 double *dynvect=(double *)malloc(vect_size); //dinamikus adatfoglalas egy init_size
3                                           //meretu memoriablokkra
4
5 // egy act_size változoban taroljuk, hogy mennyi adat van pillanatnyilag
6 // a lefoglalt memoriablokkban
7
8 if (act_size < vect_size)
9 {
10 // ha van meg hely az eredetileg lefoglalt memoriaterületen
11 // akkor beolvasott adat elhelyezese a dynvect-be
12
13 act_size++; //feljegyezzuk, hogy mennyi memoria területet hasznaltunk el
14 }
15 else
16 {
17 dynvect=(double *)realloc(dynvect,new_vect_size); // kiterjesztjuk a lefoglalt memoriatombot
18
19 vect_size=new_vect_size;
20
21 // beolvasott adat elhelyezese a dynvect-be
22
23 act_size++; //feljegyezzuk, hogy mennyi memoria területet hasznaltunk el
24 }
```

- vigyázzunk, ha a `realloc` függvényt nem a `main()` függvényből hívjuk!